

УДК 339.9.012: 656.025:656.08

СТРАТЕГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Дарина Миколаєнко –

*здобувач першого освітньо-наукового рівня вищої освіти PhD
Національний авіаційний університет, Київ*

Михайло Подреза

*здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти PhD
Національний авіаційний університет, Київ*

Ключові слова: ризики логістичної діяльності, управління логістичними ризиками, етапи управління ризиками, мінімізація ризиків.

Обґрунтовано, що в сучасних умовах глобалізації економіки та зростання конкуренції на ринку логістичні послуги набувають все більшого значення. Ефективне управління ризиками в логістиці стає ключовим фактором для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності будь-якого бізнесу.

В процесі дослідження розроблено та обґрунтовано стратегії та інструменти мінімізації ризиків в логістиці[1]. Методами дослідження були обрані аналіз наукової літератури та системний аналіз. Об'єктом дослідження є система управління ризиками в логістиці. Предметом дослідження є стратегії та інструменти мінімізації ризиків при здійсненні транспортних перевезень.

Сутність ризику в логістиці полягає в ймовірності виникнення непередбачених подій, які можуть призвести до втрат (фінансових, матеріальних, репутаційних) або недосягнення поставлених цілей. Аналіз літературних джерел [2-5], дозволив надати характеристику основних видів логістичних ризиків:

1. Комерційні ризики - включають порушення термінів доставки вантажів та невиконання фінансових зобов'язань. Це може призвести до простою вантажу, що збільшить витрати на транспортування.

2. Господарсько-правові ризики включають цивільну відповідальність за завдання шкоди третім особам у процесі логістичних операцій. Це може виникнути через недбалість вантажовласників, які не дотримуються вимог щодо підготовки вантажів до перевезення з метою збільшення швидкості або економії.

3. Ризики, пов'язані з низькою кваліфікацією контрагентів, можуть призвести до втрати документів або затримок. Низька кваліфікація виконавців може порушити роботу всього ланцюжка.

4. Ризики розкрадання та пошкодження вантажу включають угони транспортних засобів. Відповідальність за це зазвичай лежить на виконавцях, але і вантажовідправникам слід дотримуватися заходів безпеки.

5. Технічні ризики, такі як несправність транспортних засобів, можуть призвести до зриву строків доставки та інших проблем.

6. Екологічні ризики включають шкоду навколишньому середовищу через недотримання правил транспортування.

7. Форс-мажорні ризики є непередбачуваними та можуть включати втрату майна через стихійні лиха або інші негативні умови. Необхідно враховувати ці ризики та відповідно страхувати вантажі.

Визначені основні інструменти мінімізації ризиків, які допомагають при здійсненні транспортних перевезень. Важливо зазначити, що не існує універсального набору інструментів для мінімізації ризиків. Їхній вибір залежить від специфіки логістичної системи, характеру ризиків та інших факторів.

Обґрунтовані основні види інструментів, які допомагають при здійсненні транспортних перевезень. Серед них: страхування (захист від фінансових втрат у разі ризикових подій), диверсифікація (використання різних постачальників, маршрутів та транспортних засобів), моніторинг та аналіз даних, створення резервних планів, використання програмного забезпечення для управління ризиками, впровадження систем контролю та безпеки, що мінімізує ризики крадіжок, розкрадань та псування вантажу, підвищення кваліфікації персоналу, а також співпраця з партнерами, що дозволяє об'єднати ресурси та знання для мінімізації ризиків.

Висновок

Зроблені висновки, що при розробці стратегії мінімізації ризиків важливо враховувати специфіку логістичної системи, характер ризиків, бюджет та інші фактори. Для підбору правильної стратегії мінімізації ризиків, в першу чергу, потрібно визначити та проаналізувати ринки, з якими стикається логістична система за допомогою методів SWOT-аналізу, мозкового штурму чи анкетування. Після цього, використовуючи кількісні та якісні методи оцінки, визначити ймовірність ризиків та їхній вплив. На основі отриманих даних, слід сформувати стратегію з використанням описаних вище інструментів, яка підійде саме для визначеної логістичної системи.

Список використаних джерел:

1. Kyrylenko O., Razumova K., Novak V., Guryna A. Strategic analysis as a tool for the formation and implementation of air company development strategy. 36. наук. пр. ДВНЗ

«Університет банківської справи» «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». – Харків: ХННІ, 2020. - №4.

<https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i34.215456>

2. Литюга Ю. В.. Управління ризиками логістичної системи підприємства: сутність, оцінювання методи [Електронний ресурс] // Електронний журнал «Ефективна економіка». – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5646>.

3. Логістичні ризики та шляхи їх мінімізації. Що таке ризики? [Електронний ресурс] // Стаття журналу "\"Logist today\"". – 03 березня 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://logist.today/uk/kategorii/vvedenie/2017-03-02/logisticheskie-riski-i-puti-ih-minimiz/>.

4. Ризики в логістиці та шляхи їх мінімізації [Електронний ресурс] / Стаття «Neolit Logistics» . – 2024. – Режим доступу до ресурсу: <https://neolit.ua/ua/articles/ryzyky-v-logistyczi-ta-shlyahy-yih-minimizacziyi/>

5. Пушкар О.І. Ризики у логістичній діяльності та проблеми їх зменшення в сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / О.І. ПУШКАР. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4ed866cd-3632-4e69-b5df-8ceacf060b9a/content>.